

Vi bygger ett barnvänligt Finland!

ABC i barnets rättigheter

15.3.2022

Malin Gustavsson

#lapsiystävällinenkunta

#lapsenoikeudet

@unicef_fi

Program

- Välkommen! Upplägg för dagen
- Konventionen i ett nötskal
- Praktiska utgångspunkter
- Paus
- Ditt eget arbete
 - Arbete kring metoder i grupp
 - Uppsamling av grupparbetena
- Ditt nästa steg
- Tack och avslutning av dagen

“Världen behöver bli snällare och vänligare,
annars orkar vi inte”

En ung person som svarat på UNICEF:s enkät

”Ojämligheten mellan barn växer.
Det räcker inte att barn i genomsnitt mår bra.
Barnkonventionens regler och principer ska gälla
och nå varje enskilt barn.”

Inka Hetemäki, UNICEF & Elina Pekkarinen, barnombudsman

[HS, 19.11.2019](#) (egen översättning)

Vad betyder barnets
rättigheter för dig?

Vad betyder det för barn och
unga?

A

BC i barnets rättigheter

- konventionen i ett nötskal

FN:s konvention om barnets rättigheter

- Statlig överenskommelse som garanteras i lag och gäller speciellt för stat och kommun
 - Mer om kommunens ansvar hittas på [Unicefs barnvänlig kommun](#) hemsidor
- Överenskommelsens viktigaste mål är grundrättigheter: **hälsa, utbildning, jämlikhet och skydd för alla barn**
- Överenskommelse på frivillig basis
- Gäller alla världens barn under 18år
- **Barnet är subjekt med fullständiga rättigheter och i behov av extra skydd**

Barnvänlig kommun -modellen bygger på barnkonventionens fyra allmänna principer

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. [2]

Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. [3]

Alla barn har rätt till liv och utveckling. [6]

Alla barn har rätt att uttrycka sin åsikt och få den respekterad. [12]

Läs och diskutera

- Läs artiklarna
- Skriv ner vilka som stöder ditt arbete
- Reflektera tillsammans vilka artiklar som kunde tydligare finnas med i din arbetsvardag

SVENSKA

Alla omfattas av de mänskliga rättigheterna, även alla barn.
Som barn betraktas människor under 18 år.

Känner du till barnens mänskliga rättigheter?

 LAPSIAIAVALTUUTETTU
BARNOMBUDSMANNEN

"Barnet ska få växa upp i en familj
med en atmosfär av lycka, kärlek
och förståelse."

FN:s konvention om barnets rättigheter

A B C i barnets rättigheter

- konventionen i praktiken

Unga vill ha förändring i kommunerna för att:

- Få frihet att vara mig själv
- Sluta med mobbning
- Smidiga mentalvårdtjänster
- Trygga vuxna
- Möjlighet till fritid
- Barns och ungas röst i beslutsfattande
- Stöda unga i coronatider
- Ta klimatförändringarna på allvar

Sammanfattning [på finska](#) av resultaten från UNICEFs Näkyviin kampanj

**Barnets bästa
ska beaktas**

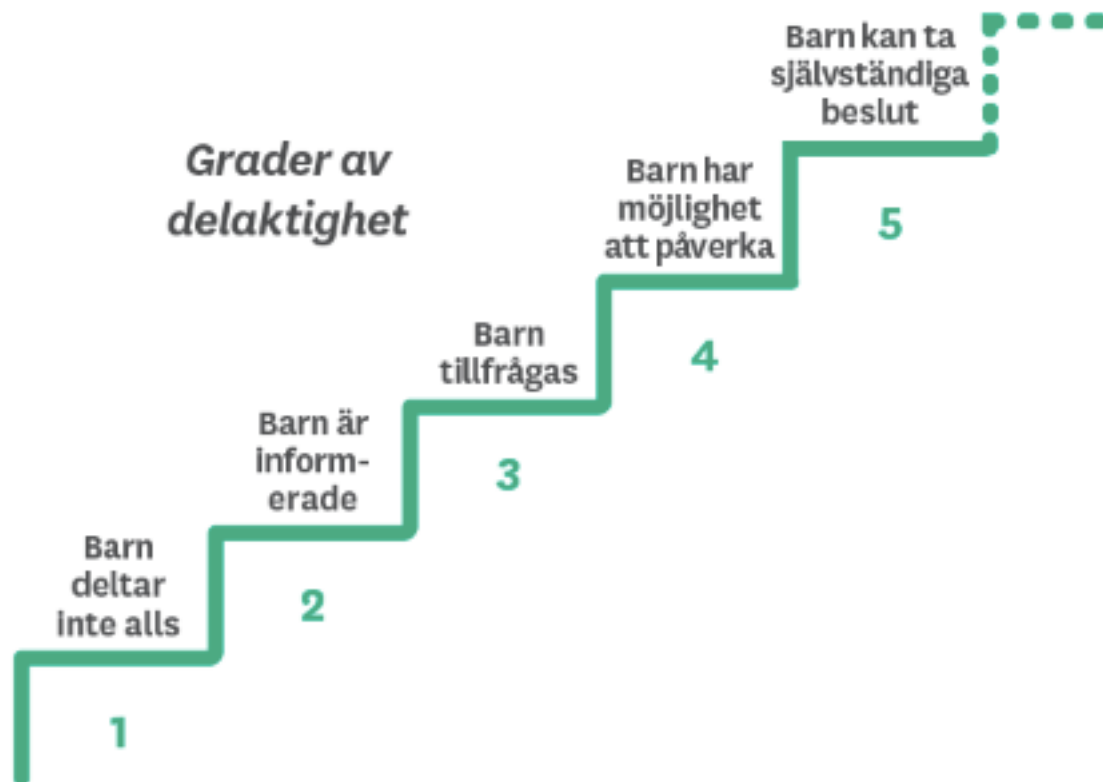
Barnens bästa ska ligga i grunden

- Skyldighet att alltid utreda barnets bästa och ge det prioritet i beslutsfattandet.
- Skyldigheten gäller
 - **enskilda barn** → individuella och fallspecifika utvärderingar
 - **barn och unga som grupp** -> utvärdera hur det påverkar barn
 - **direkt och indirekt**, då beslut och verksamhet påverkar barn och unga.

Hur kan barnens rättigheter främjas i kommunen?

- Strukturer
- Praxis
- Möten
- Kunnande
- Resursfördelning
- Kommunikation
- Enskilda projekt

Delaktighetstrappa

Källa: [Skandias stiftelse ideér för livet](#)

Utmaningar som finns gällande delaktighet

- Barn i utsatt ställning
- Små barns delaktighet
- Representativ vs./och delaktighet i vardagen
- Reell påverkningsmöjlighet vs. påverka “för syns skull”
- Processen med delaktighet
- Vuxnas attityder

”Det sku vara fint om det fanns någon att
prata med”

“Man borde fråga mer om hur unga mår”

Unga som svarat på UNICEF:s enkät

Nivå av delaktighet		Medborgarens roll	Exempel på verktyg
MEDBESTÄMMANDE	→	BESTÄMMA	Medborgarjury Omröstning
SAMARBETE	→	GENOMFÖRA	Testarrangemang Tävling
DIALOG	→	RESONERA	Workshops Framtidsvandring
KONSULTATION	→	TYCKA	Enkäter Intervjuer
INFORMATION	→	VETA	Hemsida S skyltning
MANIPULATION	→	BLI LURAD	Kampanj

Illustration av den förenklade formen av Sherry Arnsteins delaktighetstrappa som använts för att enas om önskvärd nivå av delaktighet.

Vilka barn glöms kanske bort?

- Barn i sårbar ställning
- Barn med funktionsvariation
- Barn som tillhör olika minoriteter

Hälsa i skolan undersökningen 2021

Diskriminerande mobbning* = diskriminering i den mening som avses i jämställdhetslagen eller diskrimineringslagen.

28,6 % av eleverna i årskurs 8 och 9

19,6 % av gymnasieeleverna

19,4 % av eleverna i yrket

Olika typer av kränkingar hopar sig i högre grad mot barn och unga som tillhör minoriteter!

*Har du under de senaste 12 månaderna blivit mobbad, diskriminerad eller trakasserad i skolan/högskolan eller på fritiden? 1) Vikt, längd, kropps- eller ansiktsdrag, 2) Hudfärg, 3) Funktionsnedsättning, långvarig sjukdom eller synliga symptom, 4) Kön, könsuttryck, sexualitet, asexualitet, 5) Sexuell läggning, 6) Språk, 7) Utländsk bakgrund, romer, samer, 8) Religion, icke-religion eller trosuppfattning, 9) Familj eller hem (t.ex. föräldrar, syskon, ekonomisk situation, bostadsort).

”Jag tycker att det pratas alldeles för lite om rasism i Finland. Jag är turk och nästa dagligen får jag höra kommentarer som “åk tillbaka till ditt eget land”

Ung person som svarade på UNICEFs enkät(07/2021)

ABC i barnets rättigheter

- Ditt konkreta arbete med konventionen

Arbete i grupper

- Grupp 1&2: [Öva uttrycka sina åsikter – småbarnspedagogiken](#)
- Grupp 3: [Tippslista på hur jobba med delaktighet inom småbarnspedagogik och skola](#)
- Grupp 4: [Pengar till ungdomars idéer](#)
- Grupp 5: [Grönt Elevråd](#)

Källor och tips

- [Dialogguiden](#) exempelvis [Pengar till ungdomars idéer](#)
- [Arbetspapper "Jag har alltid tänkt att jag gör barnen delaktiga"](#) FSKC
- [Barnets delaktighet](#) i formande av sin livsmiljö (Boverket)
- [Checklista för dialog med unga](#) (Malmö stad)

Stärka delaktighet för barns i extra sårbar ställning

- [Metoder och verktyg vid samtal med barn inom socialtjänsten](#) exempelvis [Barnrättsboxen](#) och [samtal med barn](#)
- [Metoder för att stärka barns delaktighet i psykisk ohälsa](#) (men egentligen ett material som samlar så många metoder)

Ta kontakt med UNICEFs ansvariga:

Johanna Laaja
johanna.laaja@unicef.fi
040 721 1515

Mikael Malkamäki,
(frågor som gäller digitjänsten)
mikael.malkamaki@unicef.fi
050 442 5242

Sanna Koskinen
sanna.koskinen@unicef.fi
050 576 2293

Elina Sirén
elina.siren@unicef.fi
040 5884391